

LÄNSSTYRELSEN

Södermanlands län
Naturvårdsenheten

BESLUT

1988-03-30

231-2334/88
Dossnr 0480-02-033

Enligt sändlista

Fastställelse av skötselplan för Stendörrens naturreservat

Stendörrens naturreservat bildades genom beslut av länsstyrelsen den 16 februari 1972.

Förslag till skötselplan för reservatet har upprättats av skogsvårdsstyrelsen. Förslaget har efter justeringar varit remitterat till statens naturvårdsverk och naturvårdsförvaltaren 1986.

Statens naturvårdsverk har efter besiktning av området avgivit yttrande i ärendet den 25 augusti 1986. Skötselplaneförslaget har därefter omarbetats varvid de synpunkter som naturvårdsverket framfört i sitt yttrande har beaktats.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer länsstyrelsen härmed bifogade skötselplan för Stendörrens naturreservat. Skötselplanen skall utgöra bilaga till länsstyrelsens beslut om Stendörrens naturreservat den 16 februari 1972.

Tore Jansson

Georg Olsson

Bilaga
Skötselplan för Stendörrens naturreservat med bilagor

Sändlista
Statens naturvårdsverk, 2 ex
Skogsvårdsstyrelsen, 2 ex
[Redacted]
[Redacted]

Kopia till
Naturvårdsenheten

S K Ö T S E L P L A N

för

STENDÖRRENS NATURRESERVAT

8 bilagor

Skötselplanens grundförslag upprättat: 1983

Delvis justerat: 1988-02-15

Fastställd: 1988-03-30

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
1.	INLEDNING
1.1	Allmänna data
1.2	Grund för beslut
1.3	Reservatsföreskrifter
1.4	Översiktlig beskrivning
1.5	Nuvarande markanvändning
2.	DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN
2.1	Övergripande mål
2.2	Generella riktlinjer och åtgärder
2.2.1	Odlingslandskapet
2.2.1.1	Beskrivning
2.2.1.2	Målsättning
2.2.1.3	Skötsel
2.2.2	Skogsmarken
2.2.2.1	Beskrivning
2.2.2.2	Zonindelning
2.2.2.3	Målsättning
2.2.2.4	Skötsel
2.2.3	Faunavård
2.2.4	Jakt
2.2.5	Fiske
2.2.5.1	Beskrivning
2.2.5.2	Målsättning
2.2.5.3	Skötsel
2.2.6	Byggnader
2.2.6.1	Beskrivning
2.2.6.2	Målsättning
2.2.6.3	Skötsel
2.2.7	Vägar
2.2.8	Skötselområden
3.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
3.1	Övergripande mål
3.2	Riktlinjer och åtgärder
3.2.1	Tillgänglighet
3.2.2	Friluftsanordningar
3.2.3	Renhållning
3.2.4	Information
4.	TILLSYN
5.	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER
6.	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNING
	Bilaga 1 Översiktskarta
	Bilaga 2 Stängselkarta
	Bilaga 3 Lägeskarta byggnader
	Bilaga 4 Skötselområdeskarta
	Bilaga 5 Kontrakt
	Bilaga 6 Lägeskarta friluftsanordningar
	Bilaga 7 Åtgärdsblankett
	Bilaga 8 Kostnadsberäkning

1

INLEDNING

Bilaga 1
(Översikts-
karta)

Stendörrens naturreservat bildades med stöd av 7 § naturvårdslagen genom beslut av länsstyrelsen 1972-02-16.

1.1

Allmänna data

Benämning: Stendörrens naturreservat
Län: Södermanland
Kommun: Nyköping
Socken: Bälinge
Fastighet: Hånö 1:11 och Griskär 1:3

Lägesbeskrivning: Vid sundet Stendörren ca 2 km söder om Studsviks forskningsstation.

Topografiska kartbladet 9H Nyköping SO

Ekonomiska kartbladen 09728
09737
09738

Kommunikationer: Förutom fastlandsdelen kan några öar via broar nås av landbesökare medan övriga delar endast nås med båt.

Under högsäsong har kommunen på försök haft kollektiv busstrafik och landstinget kollektiva båtturer till området.

Areal: Total 923,3 ha
Land 184,9 ha
Vatten 738,4 ha

Öppen betesmark 4,0 ha
Äng 3,0 "
Hagmark 14,9 "
Skogsmark 57,6 "
Kärr o mossar 2,8 "
Berg o hållmark 99,8 "
Övrig mark 2,8 "

Markägare: Staten genom Statens naturvårdsverk.

Förvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län.

1.2

Grund för beslut

Grunden för förordnandet är att för allmänhetens friluftsliv trygga tillgången till ett för Södermanland typiskt kust- och skärgårdsområde, att för framtiden bevara områdets karaktär av odlings- och skärgårdslandskap samt att slå vakt om djurlivet.

1.3

Reservatsföreskrifter

Se beslut

1.4

Översiktlig beskrivning

Naturreservatet Stendörren har fått namn efter det smala sundet mellan fastlandet och Krampön. Namnet är känt i segelbeskrivningar sedan mer än sjuhundra år tillbaka. Den inre farleden går genom detta sund.

Reservatet är till stora delar bergbundet och stränderna är huvudsakligen av typen klipp- eller stenstrand.

Reservatet består av två delar, ett fastlandsområde med närliggande öar samt ett skärgårdsområde vid ön Griskär. Tillsammans ingår ett hundratal öar och skär i reservatet.

Berggrunden på såväl fastlandet som öarna utgörs till större delen av röd gnejs medan sänkorna täcks av varvig lera. På fastlandssidan ut mot havsviken Tvären i sydost samt på ön Griskär förekommer svallgrus. Snäckgrus förekommer i nordost vid Drannviken och i norr vid Säviken. Jättegrytor förekommer på flera av öarna.

Vegetationen utgörs huvudsakligen av arter som är typiska för ett mellansvenskt skärgårdslandskap. Området domineras ytmässigt av barrblandskog. Både på fastlandet och öarna ingår områden med hållmarkstallskog. Främst i anslutning till det gamla odlingslandskapet förekommer lövträd av bl a ek. Stränderna kantas på många platser av al.

De yttre öarna och skären är trädlösa.

Djurlivet representeras bland däggdjuren av bl a älg, rådjur, räv, grävling, hare och mink.

Området har ett delvis rikt sjöfågelliv och allmänt förekommande arter är bl a ejder, fiskmås, silvertärna, stor-skrake, vigg, svärta, rödbena och strandskata.

Inom reservatet har funnits bofast befolkning på Aspnäset, ett gammalt jordbruks- och fiskehemman, på ön Krampö vid fiskehemmanet Stendörren samt på halvön Bruntoppen där en skärgårdskrog varit belägen. Dessutom finns inom området, men utanför själva reservatet, fastigheterna Krampö och Griskär som har eller har haft bofast skärgårdsbefolkning.

Området är starkt frekventerat av det rörliga friluftslivet i form av såväl bil- som båtbesökare. Det totala antalet besökare rör sig om 200 000-300 000 personer per år. För att undvika bl a nedskräpning och okontrollerad eldning finns toaletter, sopställ, vindskydd, eldstäder samt bord och bänkar utplacerade på både fastland och öar. Inom de mest frekventerade områdena är vandringsleder anlagda. Via hängbroar kan även landbesökare komma ut på några av öarna.

Det stora antalet besökare gör att speciellt vissa områden i anslutning till vandringsleder och hängbroar utsätts för ett starkt markslitage.

För att göra området tillgängligt från land har en asfalterad väg på ca 3 km anlagts samt två parkeringsplaner iordningställt inom reservatet. För båtbesökarna finns skyddade naturliga tilläggsplatser med bra segeldjup.

1.5

Nuvarande markanvändning

Odlingsmarken på fastlandet utnyttjas för närvarande som slåtter- och betesmark för får liksom hagmarken i anslutning till Bruntoppen vid sundet Stendörren. Även en del av ön Griskär används som betesmark för får.

Två områden av åkermarken har tagits i anspråk som parkeringsplaner. Dessa rymmer ca 150 personbilar. Dagar med hög beläggning är antalet bilar inom reservatet avsevärt större. Även antalet båtar inom området kan uppgå till något hundratal.

Skogsmarken utnyttjas som strövområde för det rörliga friluftslivet. Någon ekonomisk betingad skogsskötsel bedrivs ej.

Vattenområdena ingår i Sörmlandskustens kortfiskeområde.

2.

DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN

2.1

Övergripande mål

Målet för skötseln skall vara att långsiktigt bevara och för allmänhetens friluftsliv trygga tillgången till ett typiskt sörmländskt kust- och skärgårdsområde.

Alla i reservatet ingående markslag såsom öppen betesmark, ängs-, hag-, skogs- och hållmarker samt kala skär skall bevaras och vårdas.

Huvudprinciperna för hävden av odlingsmarken samt vården och skyddet av skogs- och hållmarksområdena skall gälla för överskådlig framtid. Skötselplanens detaljanvisningar skall däremot ses över vart 10:e år eller i övrigt när det anses påkallat av berörda parter.

2.2

Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1

Odlingslandskapet

2.2.1.1

Beskrivning

Bilaga 2
(stängsel-
karta)

Slätter- och kulturbetesmarken omfattar ca 7 ha. Den är till övervägande del belägen på fastlandet. Det är i norr innanför Såviken, vid Alvik, efter vägen Alvik-Aspnäset samt i anslutning till Aspnäset.

Betesdrift med får förekommer vid Aspnäset och på Griskär medan övrig inägomark slåttas.

Hagmarken är av mindre omfattning med ett litet betesområde i anslutning till Bruntoppen samt delar av ön Griskär och på Krampö i anslutning till det gamla fiskehemmanet Stendörren.

2.2.1.2 Målsättning

Målet för den framtida skötseln är att restaurera och bevara slåtter-, ängs-, betes- och hagmarkerna.

2.2.1.3 Skötsel

Odlingsmarken skall hävdas genom slåtter- och betesbruk. De ekologiskt värdefulla brynen mot de öppna markområdena skall restaureras och vårdas.

Konstgödsel får användas i samråd med förvaltaren. Kemiska bekämpningsmedel får ej användas utan länsstyrelsens tillstånd.

2.2.2. Skogsmarken

2.2.2.1 Beskrivning

Berg- och hällmark bevuxen med främst hällmarkstallskog, täcker en stor del av reservatet. Övriga delar består av barrblandskog med en strandvegetation av främst al.

Skogen är till huvuddelen medelålders, men kan inom samma lokal uppvisa stor spridning i ålder. Unga liksom mycket gamla träd saknas dock i regel.

På några punkter har vid eldstäder, hängbroar och de mest använda vandringslederna markslitage t b l a lett till att trädrötterna blivit blottade.

2.2.2.2 Zonindelning

Med avseende på skogliga åtgärder är reservatet indelat i två zoner.

Zon I: Områden som skall lämnas orörda med syfte att urskogsliknandenaturskog får utvecklas.

Zon II: Områden där de skogliga åtgärderna skall vara helt naturvårdsinriktade och ha som syfte att åstadkomma och bibehålla virkesrika och åldriga skogsbestånd. Något ekonomiskt betingat skogsbruk skall ej bedrivas. Åtgärder för att uppnå detta vidtas av naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen i enlighet med skötselplanen.

2.2.2.3 Målsättning

Målet för hävden av skogsområdena skall vara att skapa en varierad och tilltalande miljö för människor, djur och växter

Syftet med skötseln av skogsområdena skall vara att åstadkomma strövvänliga skogar av varierad ålder och trädslagsblandning.

Berg- och hällmarker, strandpartier, kärr och mossar samt mindre öar och skär lämnas orörda.

Dessutom lämnas vegetationen inom området mot Såviken och Drunnviken i nordost för fri utveckling. Inom denna del anläggs en naturstig som på ett pedagogiskt sätt skall spegla områdets varierande skogstyper.

2.2.2.4

Skötsel

Vid skötselåtgärder i form av röjningar och gallringar skall träd och buskar i olika åldrar och skikt kvarlämnas. Dessutom skall eftersträvas artrikedom i träd- och buskskikt.

Vid beståndsanläggning bör självföryngring eftersträvas. Kvarlämnade fröträd får växa in i beståndet.

All virkestransport skall utföras så att mark- och vegetationsskador minimeras.

Markresteraurering av de mest slitna platserna genom täckning med exempelvis barkmull.

2.2.3

Faunavård

Faunavårdande hänsyn skall tas i hävdn av mark- och vattenområden. Skogliga och andra arbetsföretag skall därför utföras under sådan tid och på sådant sätt att störning av faunan ej uppstår.

Utfodring av örn och andra hotade djurarter kan bedrivas enligt naturvårdsverkets anvisningar samt i mindre omfattning även övrig stödutfodring av vinterfaunan.

2.2.4

Jakt

Skyddsjakt på räv, mink, trut och dylikt får utföras av förvaltaren i samråd med länsstyrelsen. All övrig jakt är förbjuden.

2.2.5

Fiske

2.2.5.1

Bilaga 5:1, 5:2
(kontrakt)

Beskrivning

Fiske förekommer i form av yrkes- och husbehovsfiske.

2.2.5.2

Målsättning

Fortsatt möjlighet till fiske.

2.2.5.3

Skötsel

Fisket får ej bedrivas i strid med fastställd skötselplan.

2.2.6 Byggnader2.2.6.1 Beskrivning

Bilaga 3
(lägeskarta
byggnader)

Byggnader inom skötselområde nr 9 Aspnäset

1. Mangårdsbyggnad
2. Bostadshus
3. Tvättstuga
4. Källare
5. Vedbod
6. Hönshus
7. Uthus

8. Ladugård med loge

9. Maskinhall med verkstadsutrymme

Byggnader inom skötselområde nr 8

1. Sjöbod med brygga
2. Förrådsutrymme och telefonhytt
3. Brygga

Byggnader inom skötselområde nr 4 Alvik

1. Förrådsbyggnad

Byggnader inom skötselområde nr 15 Stendörren

1. Sjöbod med förrådsbyggnad och brygga
2. Drängstuga med vedbodsdel
3. Källare
4. Mangårdsbyggnad
5. Tvättstuga
6. Toalett

2.2.6.2 Målsättning

Samtliga byggnader utom hönshus och toalett
skall bibehållas och bevaras.

2.2.6.3

Skötsel

Kontinuerligt underhåll och vård av byggnaderna.

2.2.7

Vägar

Bilaga 5:3
(kontrakt)

Reservatet omfattar fastigheterna Hånö 1:11 och Griskär 1:3. Staten är ensam ägare till den enskilda vägen D 737 U (ca 3 km) från väg 765 till Aspnäset och svarar för allt underhåll av denna. Upplåtelse att nyttja vägen för normal biltrafik finns enligt kontrakt.

I anslutning till vägen finns inom reservatet två parkeringsplaner. Efter den längst in liggande parkeringen är vägen försedd med en låst bom samt vid vägs slutet innanför sundet Stendörren en vändplan.

Inom reservatet finns dessutom markerade vandringsleder av varierande standard.

2.2.8	<u>Skötselområden</u>
Bilaga 4 (skötselområdeskarta)	Reservatet har indelats i skötselområden. Områdena har markerats på karta och beskrivits med ledning av utförda inventeringar. Målsättning för skötseln samt istandsättnings- och underhållsåtgärder finns angivna.
<u>Område nr 1</u>	Talludden 5,1 ha
Beskrivning:	Området är beläget omedelbart innanför reservatsgränsen från vägen vid den första parkeringsplanen och ut mot Dragsviksfjärden. Det består till ungefär lika delar av frisk skogsmark och hällmark. Strandpartiet växlar mellan klipp-, vass- och stenstrand. Trädskiktet utgörs främst av tall och gran samt strandpartier med al. Området är främst frekventerat av bilburna besökare. En markerad strövstig genomkorsar området och delvis i anslutning till stigen finns på fyra ställen bord och bänkar samt längst ute på udden toalett, sopställ och eldplats. Omedelbart innanför slåttermarken (område 2) finns två slamtömningstoaletter och sopställ.
Målsättning:	Lättillgängligt och varierat ströv- och badområde.
Istandsättning:	Svag gallring inom delar av området främst i anslutning till reservatsgränsen. Tall och lövträd gynnas vid gallringen. Viss risdragning erfordras. Komplettering av reservatsgräns- och stigmarkering.
Underhåll:	Renhållning. Underhåll av samtliga anläggningar. Svag gallring.
<u>Område nr 2</u>	1,1 ha
Beskrivning:	Gammal åkermark som slåttas varje år. Kantzonen mot skogsmarken delvis beväxt med yngre lövträd. Området öster om vägen används som extra parkeringsplats för besökare. En informationstavla finns uppsatt i anslutning till område 1.
Målsättning:	Öppen hävdad slåttermark med möjlighet att användas till fysiska aktiviteter och öster om vägen ett extra parkeringsutrymme.
Underhåll:	Arlig slåtter.

- Område nr 3   0,5 ha
- Beskrivning: Två asfalterade parkeringsplaner med markerade parkeringsplatser. Parkeringsplanerna rymmer ca 150 personbilar. Vid den främre parkeringen finns en gammal åker som vid hög besöksfrekvens kan användas som reservparkering. Kantzonen mot skogsmarken delvis beväxt med yngre lövträd. I anslutning till den bortre parkeringen vid Alvik finns en informationstavla, två slamtömningsstoletter, varav en handikappanpassad samt en förrådsbyggnad.
- Målsättning: Parkering
- Istandsättning: Anläggning av bussvändslinga runt Alviksförrådet.
- Underhåll: Snöröjning av de asfalterade parkeringsplanerna.
- Område nr 4   32,4 ha
- Beskrivning: Området täcker en stor del av reservatets fastlandsdel. Det varierar mellan frisk skogsmark och hällmark med hällmarkstallskog. Stränderna ut mot havsviken Tvären är av sten- och vasskaraktär. Enstaka klippor finns. Inom området finns i sydost partier av svallgrus samt vid Drunnviken och Såviken förekomst av snäckgrus. Trädskiktet domineras av tall och gran. Längs stränderna finns alpartier samt i anslutning till odlingsmarken och vid parkeringarna förekomst av bl a ek, björk och asp. Buskskiktet utgörs främst av en och fältskiktet av blåbär. Området som helhet är det minst frekventerade inom reservatet. Mot sydost löper en markerad strövstig som leder ut till Bruntoppen.
- Målsättning: Fri utveckling av vegetationen frånsett underhåll av den befintliga stigen ut till Bruntoppen. Dessutom anläggande av en skyltad naturstig som på ett pedagogiskt sätt speglar områdets variation av skogstyper.
- Istandsättning: Iordningställande av en pedagogisk strövstig mellan Alvik och Aspsundsparkeringen.
- Underhåll: Underhåll av stigar samt bryn i omedelbar anslutning till åker och parkering. Renhållning.

<u>Område nr 5</u>	1,0 ha
Beskrivning:	Gammal åkermark belägen vid Alvik. Slåttras varje år. Kantzonen delvis beväxt med unga lövträd. I anslutning till området finns en brunn med pump.
Målsättning:	Öppen hävdad slåttermark.
Istandsättning:	Bortröjning av inväxande lövträd.
Underhåll:	Dikesrensning. Årlig slåtter.
<u>Område nr 6</u>	Bruntoppen 2,2 ha
Beskrivning:	Området är beläget ut mot sundet Stendörren. Det är mycket växlingsrikt och består till större delen av kantzonen mellan den öppna kulturmarken och skogsmarken. Stränderna växlar mellan vass- och stenstrand. Trädskiktet är artrikt med förekomst av tall, gran, ek, rönn, oxel, vildapel, fågelbär, rund-hagtorn samt al i strandpartiet. Även buskskiktet är skiftande med inslag av kraftiga enar, slån, nypon och måbär. I fältskiktet kan nämnas hallon, strätta, rölleka, gulmåra, rödklöver och kråkvicker. Området ingår i ett med fårstängsel inhägnat betesområde och är mycket frekventerat av besökare. Två markerade strövtigar leder ut till Bruntoppen, där det finns eldplats och sopställ, en gammal slip samt spår efter en gammal bebyggelse. Dessutom finns en toalett och ett sopställ innanför Bruntoppen och för att underlätta stängselpassagen två stättor.
Målsättning:	Växlingsrik kantzon mellan skog och öppen mark. Utveckla art- rikedomen i träd-, busk- och fältskikt.
Istandsättning:	Röjning och gallring varvid variation eftersträvas i träd- och buskskikt samt gynnande av artrikedomen. Riset brännes.
Underhåll:	Fortsatt bete samt vid behov slyröjning. Renhållning. Underhåll av samtliga anläggningar.
<u>Område nr 7</u>	2,6 ha
Beskrivning:	Gammal åkermark belägen vid Aspnäset samt en liten åker vid vägen mellan Alvik och Aspnäset. Åkermarken vid Aspnäset betas av får. Kantzonen delvis beväxt med yngre aspar och alar.
Målsättning:	Öppen hävdad slåtter- eller betesmark.
Istandsättning:	Bortröjning av lövträd i kantzonen.
Underhåll:	Årligt bete eller slåtter.

Område nr 8

3,2 ha

Beskrivning: Mycket frekventerat strandområde med en strandäng samt bergbundna partier belägna i anslutning till den hävdade marken vid Aspnäset. Stränderna är av vass- och klippkarak-tär. Det sparsamma trädskiktet utgörs bl a av tall, al, rönn och fågelbär. I buskskiktet finns slån, en och nypon.

Området utgör tilläggs- och lastplats för transporter ut till flera skärgårdsreservat. Mot Aspöfladen finns goda tilläggs- och ankringsplatser för fritidsbåtar.

Bilaga 5:4
(kontrakt)

Bilaga 5:5
(kontrakt)

En bomförsedd grusväg leder från parkeringen vid Alvik förbi Aspnäset och ner till stranden där en vändplan finns. I anslutning till vändplanen finns ett båthus med bryggor, ett förrådsutrymme och en telefonhytt. Därutöver finns två slamtömningstoaletter, en informationstavla och en gammal gistgård. (En gistgård användes för upphängning och torkning av nät.) Den längst ut belägna bryggan tjänstgör som anörings-plats för en turbåt som under del av sommaren trafikerar sträckan Oxelösund-Trosa. Bryggan är genom avtal upplåten till landstinget.

Efter reservatets bildande har följande istandsättningsåtgärder vidtagits:

Byte av bryggdäck och uppförande av ny brygga. Elektrifiering. Grusning av väg och vändplan.

Målsättning:

Lättillgängligt strandområde.
Tilläggs- och lastplats för transporter till och från när-liggande skärgårdsreservat.
Bevara båthus, bryggor, förrådshus, telefonhytt samt under-hålla gistgården.
Öppen strandäng.

Istandsättning:

Avverkning och röjning av på strandängen inväxande alar.
I övrigt sparsamma punktvisa insatser.
Bränning av riset.

Underhåll:

Arligt bete alternativt slätter av strandängen.
Underhåll av befintliga anläggningar.

Område nr 9

1,1 ha

Beskrivning:

Bebyggelseområde med 8 byggnader och trädgård.

Hus nr 1 Mangårdsbyggnad med väggar av träpanel och tak av tegel (ca 13x6 m). Innehåller 3 r o k, för-stuga, balkong, 2 toaletter, badrum, duschrum och grovkök.

Hus nr 2 Bostadshus "gubbstuga" med väggar av träpanel och tak av tegel (ca 13x5 m). Innehåller 1 r o k, för-stuga och förrådsutrymmen.

Hus nr 3 Tvättstuga f d, som används som redskapsbod. Väggar av träpanel och tak av tegel (ca 4x3 m).

Hus nr 4 Källare av sten med överbyggnad av trä och tak av tegel (ca 5x3 m).

Hus nr 5 Vedbod av trä med tak av tegel. Innehåller en toalett- och en förrådsdel (ca 5x3.5 m).

Hus nr 6 Hönshus av trä (ca 3,5 x 2,5 m).

Hus nr 7 Uthus med väggar av trä och tak av tegel (ca 9 x 4 m)

Hus nr 8 Ladugård och loge med väggar av träpanel och tak av tegel (ca 20 x 7,5 m).

Hus nr 9 Maskinhall med isolerat verkstadsutrymme. Byggnaden är av träpanel med tak av betongtegel.

Dessutom finns en transformator, en avloppsanläggning och en cementerad kallkälla.

Efter reservatets bildande har följande istandsättningsåtgärder vidtagits:

Om- och tillbyggnad samt elektrifiering av mangårdsbyggnaden. Nytt vatten och avlopp.

Målning av samtliga hus.

Iordningställande av trädgården.

Uppförande av maskinhall (hus nr 9).

Målsättning: Bevarande av samtliga hus utom nr 6.

Underhåll: Vård och underhåll av byggnader, anläggningar och trädgård.

Område nr 10 8,7 ha

Beskrivning: Skogs- och hällmark samt strandområde beläget norr om Aspöfladen. Dessutom ingår ön Holmen. Trädskiktet utgörs till större delen av hällmarkstall med ett buskskikt av främst en. Inom området finns flera markerade strövstigar, en eldplats vid stigen ut till Krokholmen samt på fyra ställen bord och bänkar och i anslutning till dessa sopställ. På delen norr om Aspnäsvägen finns ett större spishus och ett vedförråd.

Målsättning: Lättillgängligt och varierat ströv- och rastområde.

Istandsättning: Inom delar av området svag gallring och röjning där tall och lövträd gynnas. Risbränning.

Underhåll: Renhållning. Underhåll av strövstigar och övriga anläggningar.

Område nr 11 St Krokholmen 6,6 ha

Beskrivning: Mycket frekventerad ö som från fastlandet kan nås via en hängbro. Mot Aspöfladen finns goda tilläggs- och ankringsplatser för fritidsbåtar. Större delen av ön utgörs av hällmark med hällmarkstallskog. Trädskiktet domineras av äldre tall och buskskiktet av främst en och rönn. Inom fältskiktet förekommer bl a rikligt med ljung och delvis lingon och kråkris. En markerad strövstig leder runt ön och i anslutning till denna finns en informationstavla, ett vindskydd med eldplats och sopställ samt två toaletter med sopställ.

Målsättning: Strövvänlig ö. Lättillgänglig för såväl båt- som landbesökare.

Underhåll: Renhållning. Underhåll av samtliga anläggningar.

- Område nr 12   Långa udd 13,0 ha
- Beskrivning: Mycket frekventerad udde med i söder och sydost goda utsikts-
punkter. Den består till stor del av klippstränder
med goda badmöjligheter.
Området är av skogs- och hällmarkskaraktär med ett trädskikt
som domineras av tall.
Inom buskskiktet förekommer främst en och i fältskiktet
blå kråkris och lingon.
Inom området finns en mosse beväxt med yngre till medelålders
tall samt ett fältskikt som domineras av skvattram. En mar-
kerad strövstig leder ut till udden och en annan leder ut på
bergen sydost om Långa udd. Längst ut på Långa udd och i an-
slutning till stigen finns eldplats, toalett och sopställ.
- Målsättning: Ströv-, rast- och badområde.
- Underhåll: Renhållning.
Underhåll av strövstigar och anläggningar.
- Område nr 13   Äspskär 14,5 ha
- Beskrivning: Mycket frekventerade öar som förutom huvudön Äspskär består
av två mindre öar samtliga via tre hängbroar förbundna med
varandra och fastlandet.
Stränderna består fränsett en liten sandvik till stor del
av klipphöllar med goda badmöjligheter.
Äspskär består av varierande skogs- och hällmarksområden
med inslag av några små skvattramossar.
Trädskiktet domineras av tall men innehåller även gran samt
främst runt stränderna lövträdsinslag.
Buskskiktet innehåller blå en och rönn samt ett fältskikt
bestående av främst blåbär och lingon.
En markerad strövstig leder runt ön och i anslutning till
denna finns ett vindskydd med eldplats, toalett och sopställ.
- Målsättning: Lättillgängliga och strövvänliga öar med goda badmöjligheter.
- Istandsättning: -
- Underhåll: Renhållning.
Underhåll av strövstigar och anläggningar.

Område nr 14

Långa Uddsholmen, Mellan-och Lilla Krokholmen, Långa revet (norra och södra), Stora-och Lilla Runnskär, Långskär, Stendörrens Tallholmen, Djurskär, Örnklubbarna, Stendörrens Furskär m fl 33.3 ha

Beskrivning:

Öar belägna huvudsakligen ut mot Kråkfjärden samt norr och söder om farleden.
Djurskär samt södra och norra Långa revet har ringa vegetation medan övriga öar till stor del består av hällmarker med hällmarkstallskog.
På nordvästra delen av Långskär finns ett mindre skogsområde med enstaka mycket gamla och grova tallar.
Stränderna består till större delen av klippor med varierande möjligheter att lägga till med fritidsbåtar.
En av främst småbåtar välbesökt del är den norra viken på Djurskär samt den norra långsträckta viken på norra Långa revet. Där kan även större fritidsbåtar lägga till.

Målsättning:

Skärgårdsöar tillgängliga för det rörliga friluftslivet.

Istandsättning:

Sparsam gallring på nordvästra delen av Långskär för att gynna de gamla grova tallarna samt erhålla bättre kronutveckling bland de yngre.
Risbränning.

Underhåll:

Renhållning.

Område nr 15

Stendörren 9.3 ha

Beskrivning:

Området är beläget på norra delen av ön Krampö och omfattar det gamla fiskehemmanet Stendörren med omgivande marker. Området är kuperat och består av bergspartier, ängsbackar, en liten inäga samt på båda sidor om reservatsgränsen en gammal numera uttorkad havsvik (Maren) beväxt med bladvass och halvgräs.

Trädskiktet domineras av ekar, delvis mycket gamla och grova. Dessutom förekommer bl a tall, rönn, apel, lind och ut mot sankmarken al.

Buskskiktet innehåller en, slån och nypon medan inom fältskiktet kan nämnas blodnäva, tulkört och gräset lundgröe samt i östra frodiga delen rikligt med gökärt, gulvial, vårärt och häckvicker.

Större delen av området betas med får.

Inom det egentliga bebyggelseområdet finns 6 byggnader i varierande skick.

Hus nr 1

Sjöbod med förrådsbyggnad och brygga. Sjöbod med väggar av träpanel samt tak av eternit (ca 6x7 m).

Förrådsbyggnad med väggar av träpanel samt tak av plåt (ca 4x8 m).

Träbrygga vilande på stolpar och stenkista (ca 1.5x17 m). Allt är i mycket dåligt skick.

Hus nr 2

Drängstuga med utbyggd veranda samt en vedbodsdel (ca 5x11 m).

Väggarna är av träpanel, taket av tegel.

Huset är utvändigt nymålat.

Hus nr 3 Källare av sten med överbyggnad av trä delvis timrad samt med tegeltak (ca 5x6 m).

Hus nr 4 Mangårdsbyggnad vinkelbyggd (ca 8x8 m).
Väggarna är av träpanel, taket av tegel.
Huset är utvändigt nymålat.

Hus nr 5 Tvättstuga med förrådsdel (ca 5x10 m).
Längre tillbaka nyttjades huset till vedbod och höns hus.
Väggarna är av träpanel, taket av tegel.

Hus nr 6 Torrtoalett (ca 1.5x1.5 m).
Byggt helt i trä med snedtak. Den är i dåligt skick.

Dessutom finns inom område nr 15 en brunn, två mindre bryggor samt en brygg- och trappliknande spång längs stranden söder om sjöboden.

Målsättning: Bevara och underhålla områdets karaktär av ett kulturpåverkat skärgårdslandskap.
Bevara och underhålla samtliga byggnader utom nr 6.

Istandsättning: Reparation av sjöbod, förråd och brygga samt tvättstuga.
Naturvårdande röjning och gallring där de ädla lövträden gynnas.
Skapa variation mellan öppnare och mera slutna partier.
Borttagning av den gamla strandspången.
Risbränning.

Underhåll: Renhållning.
Årligt bete.
Vård och underhåll av byggnader.

Område nr 16   Griskär 9.5 ha

Beskrivning: Kulturpåverkad skärgårdsö belägen inom den yttre delen av reservatet. Själva bebyggelseområdet på Griskär är avstyckat som egen fastighet och ingår ej i reservatet.

Området är växlingsrikt med bergbundna partier, små strandängar, ängs- och lundartade delar samt centralt en liten inäga periodvis försumpad.

Kulturpåverkan på landskapet märks på bl a inägan, förekomsten av stengärdesgårdar och gamla troligen hamlade lövträd.

Trädskiktet är artrikt med förekomst av tall, oxel, rönn, apel, ask, asp, björk, fågelbär, en gammal getapel samt i anslutning till strand- och lundpartier klibbal.

Buskskiktet domineras av en, som delvis sätter sin prägel på landskapet. Dessutom förekommer bl a slån, nypon, berberis och måbär.

Stränderna är i väster i allmänhet flacka med grunda starrbevuxna vikar medan de i öster är brantare och stenigare.

I sydost finns ett område i anslutning till stranden som är kraftigt svallat.

Området betas av får.

Målsättning: Bevara och underhålla öns karaktär av kulturpåverkat skärgårdslandskap med öppen inägomark, öppna strandängar, växlingsrika ängsbackar, tätare lundartade delar samt orörda bergspartier.

Istandsättning: Naturvårdande gallring och röjning främst i anslutning till den gamla inägan. Denna skall liksom strandängarna hållas öppen medan ängsbackarna skall varieras mellan öppnare och tätare, mera lundartade delar.
Risbränning.

Underhåll: Renhållning.
Arligt bete.

Område nr 17 Tärnskär, Springarholmen, Granholmen, Klovskär m fl 26.4 ha

Beskrivning: Frekventerade öar som är belägna inom den yttre delen av reservatet och väster om Griskär. De är till större delen av hällmarkskaraktär frånsett Klovskär som har partier med frisk skogsmark. Det mest kuperade området är södra delen av Klovskär som är brant och blockigt. Stränderna består på många ställen av flacka klipphällar och mellan öarna finns grunda flader. Goda tilläggs- och ankringsplatser för fritidsbåtar finns främst på norra och sydvästra delen av Granholmen. Goda badmöjligheter finns längs västra sidan av Klovskär där det finns långgrunda klipp- och grusstränder. Trädskiktet domineras av hällmarkstallskog, men på södra Klovskär finns granskogspartier med ett bottenskikt av nästan enbart mossor. Buskskiktet utgörs främst av en. På Granholmen finns en mulltoalett samt sopställ.

Målsättning: Skärgårdsöar tillgängliga för det rörliga friluftslivet.

Istandsättning:-

Underhåll: Renhållning

Område-nr 18 Kärringskär, Hasselklubbarna, Gårskär m fl 10.4 ha

Beskrivning: Öar helt eller delvis trädlösa belägna ytterst inom reservatet. Kärringskär är den östligaste av öarna. Den skiljer sig från de flesta andra öarna genom att den västra sidan är brantast. Vegetationen är helt koncentrerad till östra svallade sidan och består bl a av gran och tall inom trädskiktet. Inom buskskiktet märks främst en och nypon medan fältskiktet domineras av ljung och kråkris. Hasselklubbarna har sparsam vegetation av främst al, björk och tall samt en. På den större av öarna finns dessutom ett Typha-kärr (kaveldun). Gårskär som är den ytterst belägna ön är svår att landstiga på. Den saknar både träd och buskskikt.

Målsättning: Orörda skärgårdsöar

Istandsättning:-

Underhåll: Renhållning

Område nr 19 738,4 ha

Beskrivning: Samtliga vattenområden ingående i Stendörrens naturreservat.

Målsättning: Opåverkade vattenområden.

Istandsättning:-

Underhåll: -

3

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1

Övergripande mål

Syftet skall vara att i den mån det inte strider mot bevarandeintresset främja det rörliga friluftslivet inom reservatet. Området är avsett att vara ett dagutflyktsmål.

3.2

Riktlinjer och åtgärder

3.2.1

Tillgänglighet

Stora delar av reservatet är beläget eller kan nås från fastlandet via den asfalterade enskilda vägen från väg 765 till Aspnäset. Sedan är det möjligt att till fots gå över några hängbroar och nå öarna Äpskär och St Krokholmen.

Två asfalterade parkeringsplaner finns inom reservatet. Den inre farleden går genom sundet Stendörren.

Kollektiva färdmedel i form av kommunala bussturer och landstingsstödda båtturer trafikerar Stendörren under del av sommaren.

3.2.2

Friluftsanordningar

För att tillgodose det rörliga friluftslivets behov har på främst fastlandet ett flertal rekreativa och sanitära anordningar iordningstänkts.

Bilaga 6
(lägeskarta
friluftsanordn)

Inom i första hand de strandnära delarna på fastlandet samt via hängbroar till öarna Äpskär och St Krokholmen har markerade strövtigar anlagts. I nära anslutning till dessa stigar finns sanitära anordningar såsom toaletter och sopstall. Vidare finns på lämpliga platser bord och bänkar, eldstäder och vindskydd samt i anslutning till parkeringsplanen vid Alvik ett större spishus. Dessutom finns en telefonhytt inom område 8 vid vägs slutet söder om Aspnäse och en pump med dricksvatten vid Alvik.

På flera platser inom reservatet finns förtöjningsringar anbringade i berggrunden.

Inom den yttre delen av reservatet finns en mulltoalett. Granholmen. Inga ytterligare anläggningar är aktuella.

3.2.3

Renhållning

Hopsamling av sopor och latrin bör anpassas till det under säsongen uppkomna behovet. Städning av de mest frekventerade platserna utförs lämpligen i samband med sophantering. Åtgärderna ombesörjes av förvaltaren medan kommunen svarar för borttransport av sopor och latrin från inom reservatet centralt belägen hopsamlingsplats.

3.2.4

Information

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Bilaga 6
(lägeskarta
information)

Områdestavlor finns uppsatta vid de bägge parkeringarna, inom området söder om Aspnäset samt på St Krokholmen. Ytterligare informationstavlor är för närvarande ej aktuella.

4

TILLSYN

Tillsynsman skall finnas för området.
Fortlöpande tillsyn skall samordnas med närliggande reservat.
Förvaltaren administrerar och upprättar arbetsinstruktion för tillsynsmannen. Tillsynsmannen stationeras i Aspnäset, varvid åretruntbostaden anvisas som tjänstebostad.

5

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Bilaga 7
(åtgärdsblankett)

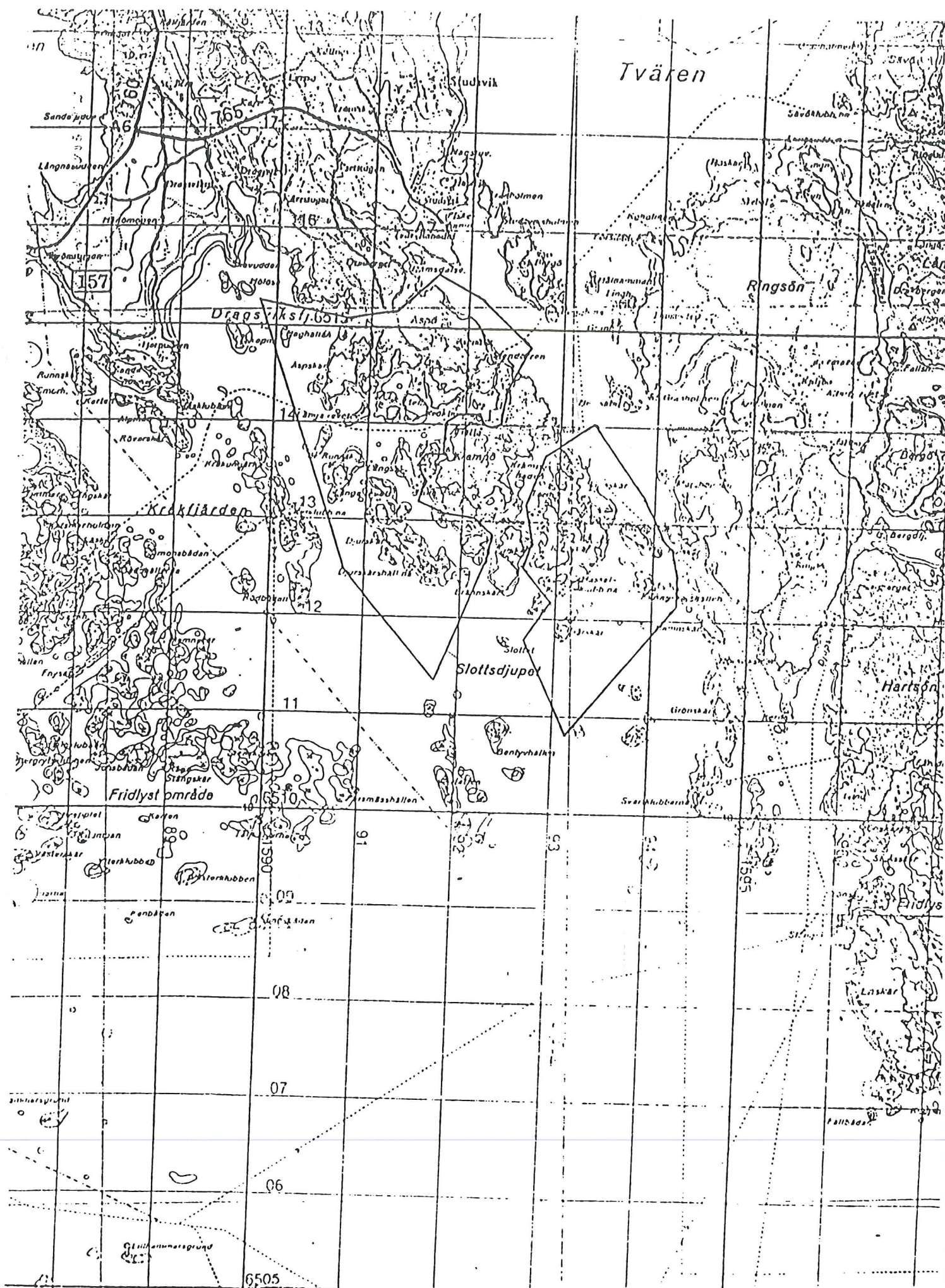
Utförda åtgärder inom reservatet skall dokumenteras för att ge ett bättre bedömningsunderlag för framtida åtgärder.

6

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNING

Bilaga 8
(kostnadsbe-
räkning)

Kostnadsberäkning avseende dagsverksåtgång, kostnader och intäkter för reservatets skötsel under budgetår 1-10.

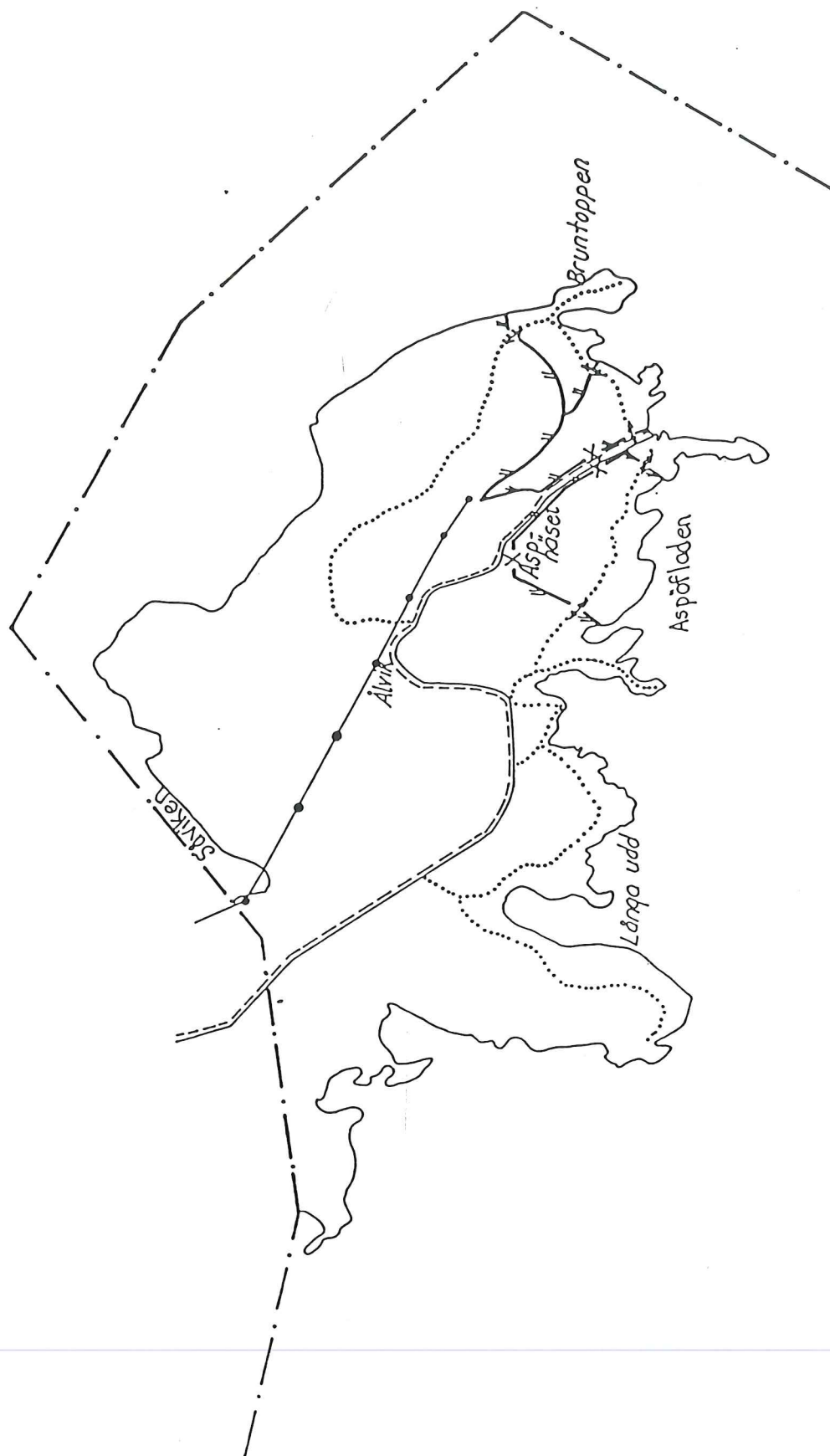
- Stängsel
- x— Grind
- +— Stätta

STENDÖRRENS NATURRESERV

Nyköpings kommun

Stängselsplan-karta

Bilaga 2

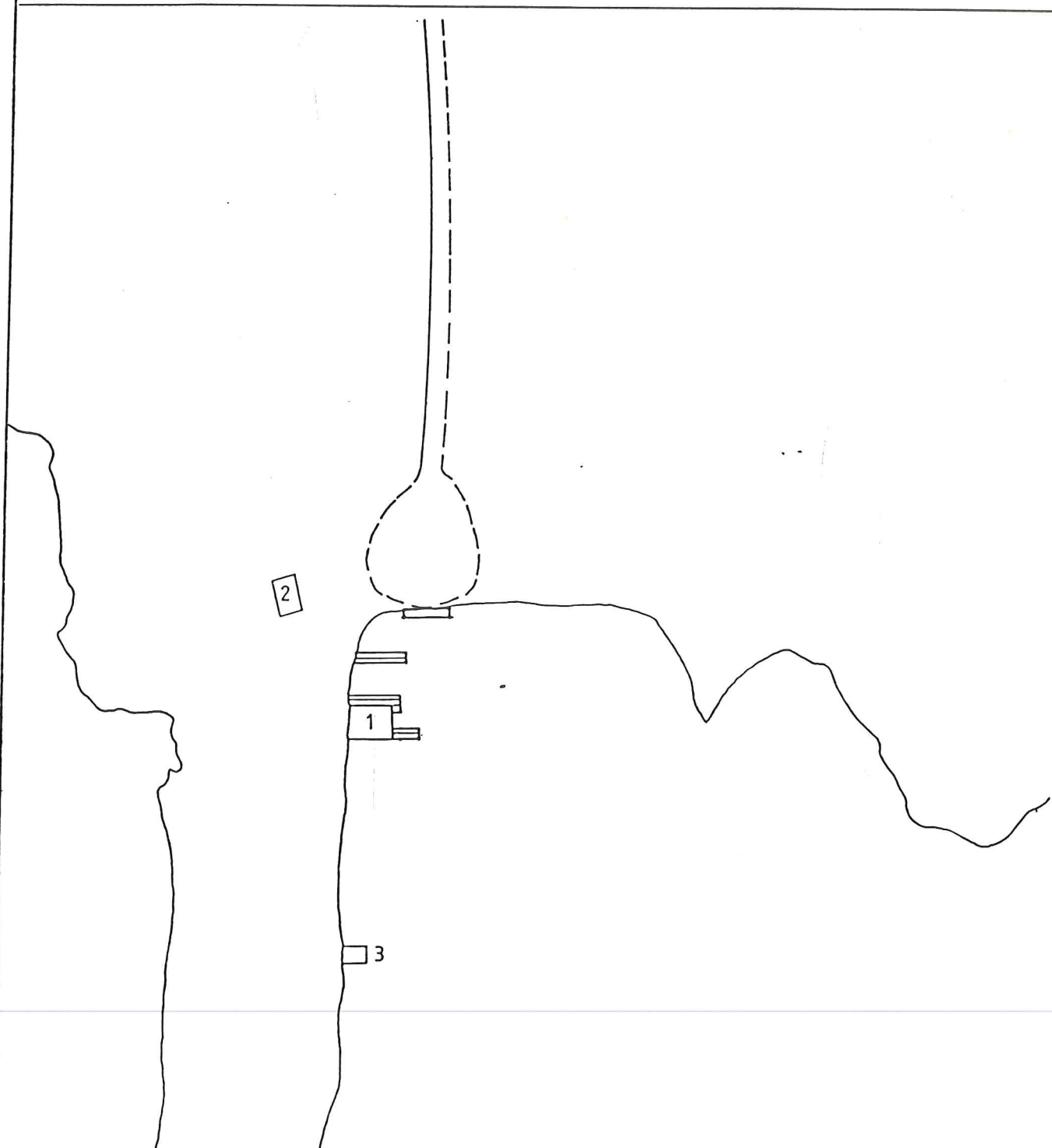

Län	Atgård	Dnr
Socken/Kommun		
Distrikt	Markägare	
Fastighet		
Topografisk karta nr		
Ekonomisk karta nr		
Kartskissens skala 1 : 1000		

Anteckningar:

Område nr 8

Ort och datum

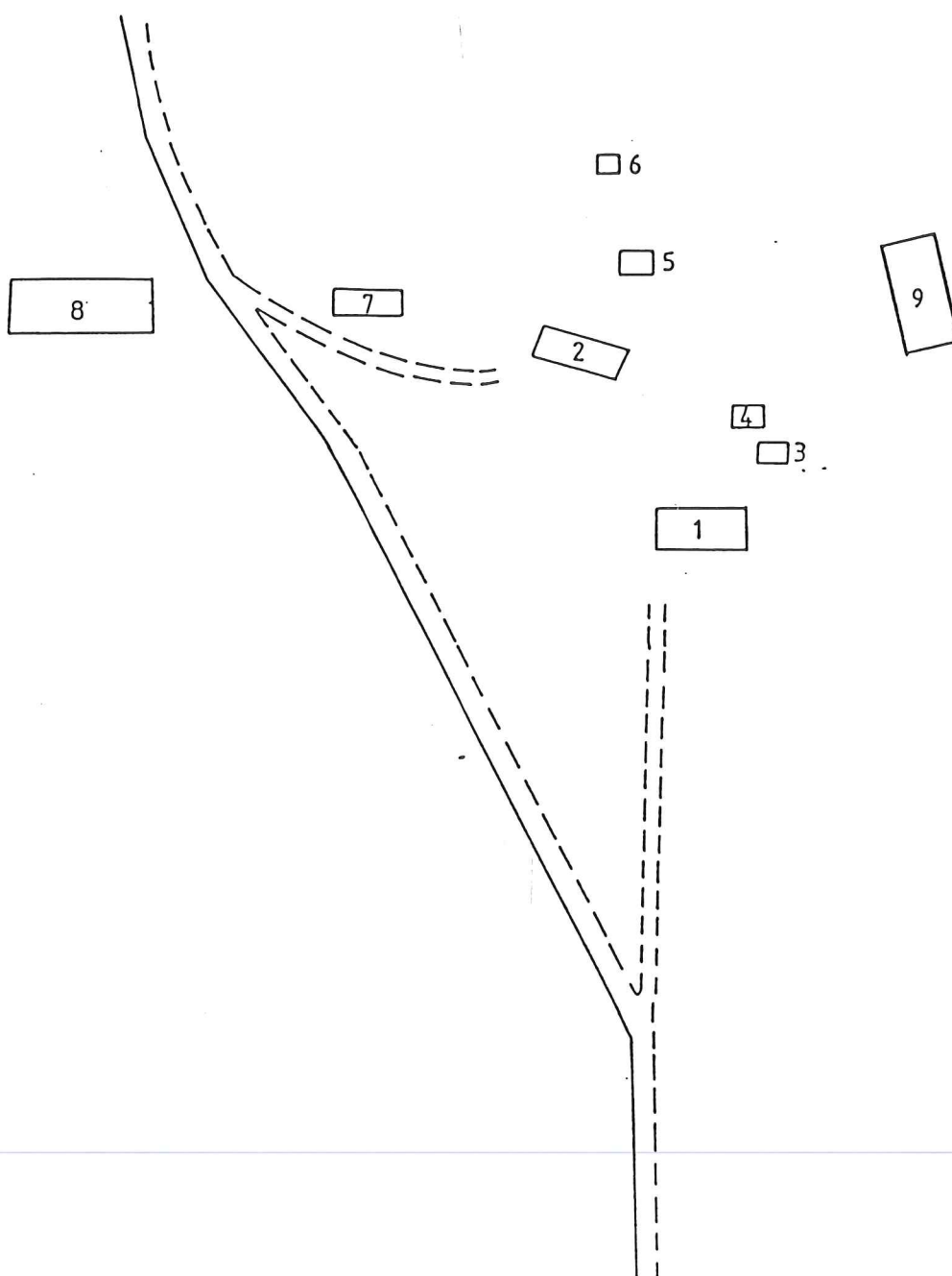
Förrättningsman

Län	Älgård	Dnr
Socken/Kommun		
Distrikt	Markägare	
Fastighet		
Topografisk karta nr		
Ekonomisk karta nr		
Kartskissens skala 1 : 1000		

Anteckningar:

Område nr 9

Skogsvårdsstyrelsen 1979-06 1 500x500 ex BCB Vbg 791317 LF/ALLF 146 79 055

Ort och datum

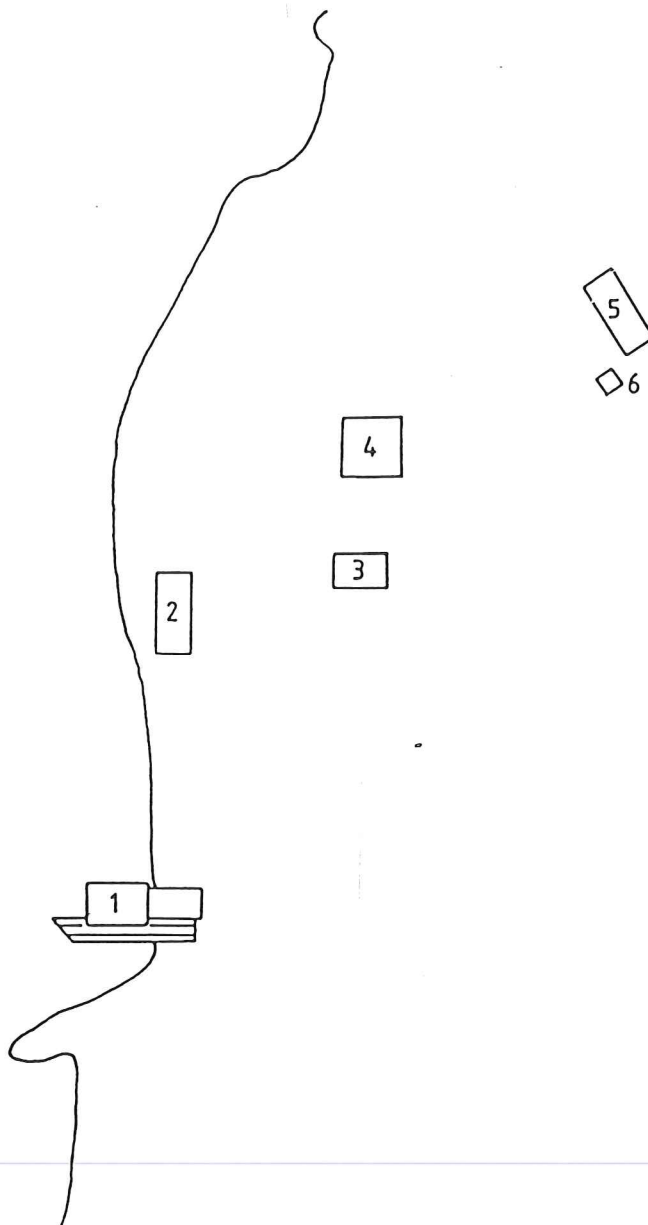
Förrättningsman

Län	Älgård	Önr
Socken/Kommun		
Distrikt	Markägare	
Fastighet		
Topografisk karta nr		
Ekonomisk karta nr		
Kartskissens skala 1 : 1000		

Anteckningar:

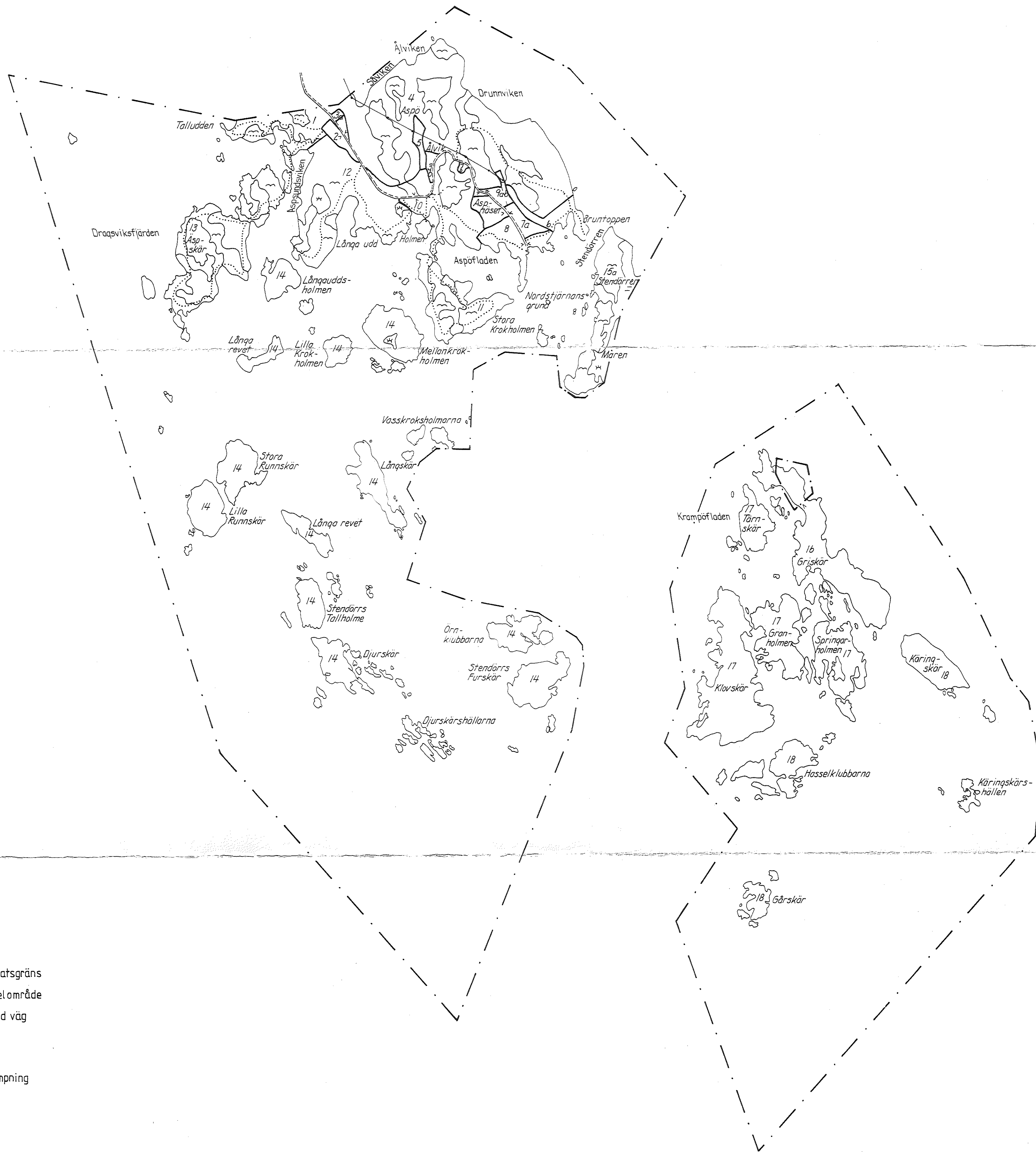
Område nr 15

Skogsvårdsstyrelsen 1979-08 1 500 X 50 ex BCB Vbg 791317 LF/ALLF 146 79 055

Ort och datum

Förrättningsman

- Teckenförklaring
- . — Reservatsgräns
  - Skötselområde
  - == Enskild väg
  - ..... Stig
  - ~ Berg
  - - - Försumpning
  - * Myr

